

Nr 636.

Av herrar **Svedman** och **Lundqvist**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 95, angående anslag till tullverket för budgetåret 1936/1937.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 95 angående anslag till tullverket för budgetåret 1936/1937 uttalar sig föredragande departementschefen på följande sätt angående personalbehovet å tullstyrelsens personalbyrå (sid. 10 och 11):

»Arbetsbördan å personalbyrån har under senare år undergått en icke oväsentlig stegring. Enligt vad generaltullstyrelsen framhållit har detta medfört, att övertidstjänstgöring måst förekomma i betydande omfattning. Till belysning av de ökade arbetsuppgifternas omfattning må nämnas, att antalet å byrån slutligt handlagda ärenden utgjorde 2,226 år 1927 men 3,491 år 1934, innebärande en ökning av över 50 procent. På grund härav och då det synes önskvärt, att byråns inspekterande verksamhet kan uppehållas på tillfredsställande sätt, har jag ansett mig böra tillstyrka en förstärkning av byråns arbetskrafter. Emellertid synes det för detta ändamål knappast vara erforderligt att tillskapa en ny tullkontrollörstjänst, utan *det med förstärkningen avsedda syftet* torde kunna vinnas lika väl genom att på byrån inrättas en ny kammarskrivarbefattning. Jag vill därför förorda, att personalen å byrån utökas med en ordinarie kammarskrivare» (kursiveringen gjord av undertecknade).

Generaltullstyrelsen hade föreslagit inrättandet av en kontrollörstjänst under hänvisning till de många viktiga uppgifter å personalbyrån, som rätteligen borde handläggas av en tjänsteman i högre tjänsteställning än en kammarskrivares.

De av generaltullstyrelsen framförda synpunkterna torde i allt väsentligt överensstämma med uppfattningen bland tjänstemännen inom verket, såväl högre som lägre. Det måste anses som en sak av stor vikt att på personalbyrån med dess ofta ömtåliga arbetsuppgifter i ställning närmast byråinspektören kunna påräkna en man med prövad duglighet och erfarenhet. Härtill kommer att innehavaren av den av generaltullstyrelsen föreslagna kontrollörsbefattningen, om den inspekterande verksamheten uppehålls i erforderlig utsträckning, skulle komma att förestå byrån vid de ej sällan återkommande tillfällen, då såväl personalbyråchefen som hans närmaste man, byråinspektören, äro sysselsatta med inspektion. Vid bifall till departementschefens förslag däremot skulle byrån i motsvarande fall förestås av en av kammarskrivarna, vilket måste anses olämpligt. Att för en så ringa merkostnad som skillnaden mellan en kontrollörslön och en kammarskrivarlön avstå från de fördelar en kontrollörstjänst i ifrågavarande fall skulle innebära förefaller knappast lämpligt ur statsnyttans synpunkt.

Bifogade promemoria angående behovet av en kontrollörstjänst å personalbyrån är avsedd att giva en mera detaljerad framställning av byråns arbetsuppgifter samt mängden av desamma. Av promemorian framgår också att byrån före år 1925 varit tilldelad en tjänsteman i 21 lönegraden, alltså samma grad som kontrollör, samt att denne på grund av sina för personalbyrån mindre lämpliga personliga egenskaper överflyttades till annan byrå. Det må bemärkas att personalbyrån aldrig erhållit någon ersättare för denne tjänsteman, vilket jämte alltmer ökat arbete torde vara en av anledningarna till nuvarande svårigheter. Vi kunna således icke finna annat än att den av generaltullstyrelsen föreslagna och av allmänna civilförvaltningens lönenämnd tillstyrkta kontrollörstjänsten å personalbyrån är ur statsnyttans synpunkt behöflig.

Under åberopande av det anförda få vi hemställa, att riksdagen med avvikelse från i Kungl. Maj:ts proposition nr 95 framlagt förslag måtte för budgetåret 1936/1937 fastställa antalet tullkontrollörer till 5 och antalet kammar skrivare till 11 å generaltullstyrelsens ordinarie stat.

I förenämnda Kungl. Maj:ts proposition återfinnes å sid. 41 vid behandlingen av förslag till ändringar i lokaltullförvaltningens stat följande yttrande av föredragande departementschefen: »Med hänsyn härtill har jag ansett mig böra tillstyrka en utökning av personalen inom kontrollörsgraden i den omfattning generaltullstyrelsen för kontrollens skärpning föreslagit, d. v. s. med 18 tjänstemän. *Däremot synes mig förslaget om inrättande av en ny tullkontrollörstjänst vid Stockholms frihamn icke böra för närvarande föranleda åtgärd*» (kursiveringen gjord av undertecknade).

I överensstämmelse med detta uttalande har i propositionsförslaget antalet tullkontrollörer upptagits till 129, medan generaltullstyrelsen i sitt förslag till utgiftsstaten föreslagit 130.

Departementschefen har icke angivit något skäl för sitt förslag att ställa frågan om inrättandet av ifrågavarande för Stockholms frihamn avsedda tullkontrollörstjänst på framtiden. Generaltullstyrelsen, vars förslag i denna del lämnats utan anmärkning av allmänna civilförvaltningens lönenämnd, har till stöd för sin begäran om ifrågavarande tjänst åberopat ett av tulldirektören i Stockholm avgivet förslag. Innehavaren av tjänsten skulle, anför styrelsen, hava att närmast under tullförvaltaren i frihamnen utöva befäl över tullbevakningspersonalen därstädes. För närvarande utövas, framhåller styrelsen vidare, detta befäl av en kammar skrivare. Med hänsyn till att rörelsen i frihamnen är stadd i snabb tillväxt och då det är av synnerlig vikt, att bevakningsanordningarna i frihamnen fungera effektivt, har styrelsen ansett, att befälet över bevakningspersonalen i frihamnen och tillsynen över bevakningsanordningarna därstädes bör utövas av en tjänsteman i tullkontrollörs grad.

Till dessa av generaltullstyrelsen anförda skäl för den ifrågavarande kontrollörstjänstens inrättande kunna läggas följande. Ifrågavarande tjänst är förenad med bevakningsbefäl över en personalstyrka, som uppgår till bortåt 90 man, d. v. s. en av de största bevakningsstyrkor, som över huvud taget

finnes vid en och samma tullförvaltningsavdelning, om man bortser från de tre tullbevakningsinspektionerna under befäl av tullbevakningschefer i 26 lönegraden. Tjänsten har också, som sig bör, tidigare varit besatt med en tullkontrollör, som emellertid på sin tid överflyttades till tullbevakningsinspektionen i Stockholm (tullhamnen) för täckande av därstädes förefintlig brist på bevakningskontrollörer. Sistnämnda brist har sålunda medfört, att en kontrollörstjänst, på vars innehavare mycket höga kvalifikationer måste ställas, i ett fall av tillfälligt »nödläge» provisoriskt måst ersättas med en kammarskrivartjänst, vars utövare icke i någon form erhållit vederlag för det med den mera krävande tjänsten förenade större ansvaret och ökade arbetet (varunder jämväl förekommer tjänstgöring under nätter samt å sönd- och helgdagar). Ett tungt vägande skäl för att ifrågavarande bevakningsbefäl bör utövas av en kontrollör och icke av en kammarskrivare torde även vara, att de äldre och mera erfarna kammarskrivare, som kunna ifrågakomma och som vanligen måste tagas från tullbehandlingsinspektionen, till följd av utsikten till kontrollörsförordnande vid denna inspektion aldrig kunna stanna länge å ifrågavarande frihamnstjänst. Genom täta ombyten lider kontinuiteten i arbetet, varjämte ett djupare inträngande i arbetsuppgifterna på denna för statens intressen så viktiga post förhindras. Dessa olägenheter skulle för en ringa merkostnad kunna bortelimineras genom tillsättandet av en kontrollör för ifrågavarande uppgift.

Det förtjänar även framhållas, att en kontrollörstjänst sedan den 1 februari i år finnes inrättad å motsvarande plats i Göteborgs frihamn, varest såväl trafiken som personalen är av avsevärt mindre omfattning än den i Stockholms frihamn. Tullförvaltningen i Göteborgs frihamn förestås av en tullförvaltare av klass 1 B, medan samma förvaltning i Stockholms frihamn förestås av en tullförvaltare av klass 1 A.

Under åberopande av det anförda få vi hemställa,

att riksdagen med avvikelse från i Kungl. Maj:ts proposition nr 95 framlagt förslag måtte för budgetåret 1936—1937 fastställa antalet tullkontrollörer till 130 och antalet kammarskrivare till 316 å lokaltullförvaltningens ordinarie stat.

Stockholm den 29 febr. 1936.

Gust. Svedman.

R. Lundqvist.

P. M.

ang. behovet av en tullkontrollörstjänst å Kungl. Generaltullstyrelsens personalbyrå.

Bland ärenden, som från och med personalbyråns tillkomst den 1 januari 1923 skulle handläggas på denna byrå, märktes följande: ärenden angående tjänstetillsättningar och avsked; ärenden angående förordnanden, tjänstledigheter och semester, i den mån sådana ärenden icke tillhörde annan byrå eller lokal tullmyndighet; ärenden, som anginge rätt att i tjänstgöring använda icke-ordinarie personal, personalens fördelning å de olika tjänstgöringsorterna samt temporär förflyttning av tjänstemän från en till annan tjänstgöringsort; ärenden angående antagning av extra befattningshavare och deras befordran till extra ordinarie tjänstemän samt rörande befrielse för icke-ordinarie befattningshavare från dem åliggande tjänstgöringsskyldighet, i den mån rätt att medgiva sådan befrielse icke tillkomme lokal tullmyndighet; ärenden angående tjänstefel av Styrelsen underlydande personal, i den mån sådana ärenden icke tillhörde annan byrå; samt förändret av register över tullverkets personal. Det har vidare ålegat personalbyråchefen samt den å personalbyrån anställda byrånspektören att efter Styrelsens förordnande företaga tjänsteresor till de lokala tullmyndigheternas tjänstgöringsorter i syfte att genom inspekterande verksamhet övervaka göromålets allmänna handläggning samt i största möjliga mån inhämta kännedom om å de särskilda tjänstgöringsorterna rådande arbetsförhållanden, å varje ort behöflig personal och den å orten stationerade personalens lämplighet för därstädes förekommande göromål.

Sedermera har ändrad handläggning på grund av nya bestämmelser eller av annan anledning beträffande åtskilliga av ovannämnda ärenden såsom ärenden rörande tjänstetillsättningar, ärenden angående avsked med pension, ärenden, som angå rätt att i tjänstgöring använda icke-ordinarie personal och denna personals fördelning å de olika tjänstgöringsorterna, ärenden angående antagning av extra befattningshavare samt förändret av register över tullverkets personal medfört en ökning i byråns arbetsbörda, som vid byråns tillblivelse icke kunde förutses. Härtill kommer att de olika slagen av å byrån handlagda ärenden avsevärt utökats till antalet. Slutligen hava till byråns handläggning från andra byråer inom Styrelsen överförts åtskilliga ärenden, varjämte nytillkomna uppgifter än ytterligare utökat byråns arbetskvantitet. Av ärenden, som sålunda överflyttats till personalbyrån från andra byråer, kunna nämnas ärenden angående tillämpning av gällande arbetstidsbestämmelser och därav föranledda krav på ersättning för overtidstjänstgöring, ärenden angående tullverkets undervisningsväsende, anordnande av olika slags utbildningskurser och uttagning av deltagare i dessa samt vissa ärenden rörande tolkningen av gällande avlöningsbestämmelser. Bland uppgifter, som tillkommit, kunna framhållas vissa ärenden rörande kustbevakningen såsom ärenden i samband med nyanställning för den s. k. utsjöbevakningens behov, uppgifter till tullverkets förvaltningsberättelse samt vissa arbeten, som röra personalregistreringen, såsom tillgodoräknande av tid, under vilken befattningshavare före antagningen i tullverket innehaft annan anställning i statens tjänst, tillämpning av bestämmelser angående tillgodoräknande såsom tjänstetid av fulljord militärtjänstgöring, komplettering av personalkortet i avseende å uppgifter till tjänstematrikeln m. m. Vidare åligger det personalbyrån att föra särskilt register och till militära myndigheter årligen lämna uppgifter över tullverkets personal i avseende å uppskov med inställelse till värnpliktstjänstgöring vid mobilisering.

Nedanstående tablå utvisar antalet å byrån slutligt handlagda ärenden ävensom antalet från byrån utgående expeditioner under åren 1925, 1930 och 1935:

År	Slutligt handlagda ärenden	Utgående expeditioner
1925	1,862, därav 221 tjänstetillsättningsärenden (2,552 ansökningar)....	1,110
1930	2,983, » 363 » (4,301 »)....	1,593
1935	5,291, » 305 » (2,672 »)....	2,282

I avseende å den personal, som för fullgörande av dessa uppgifter stått till byråns förfogande, kan anföras följande. Vid byråns inrättande, då bland annat två byråinspektörstjänster voro ifrågasatta, kom personalen å byrån att förutom byråchefen och erforderlig biträdespersonal utgöras av en byråinspektör (24:e lönegraden) samt en notarie (21:a lönegraden). Övrig manlig personal har alltsedan byråns tillkomst utgjorts av i regel två kammarskrivare (16:e lönegraden).

Från och med år 1925 decimerades byråns ursprungliga personalbesättning med en tjänsteman, i och med att den notarie, som dittills tillhört byrån, överflyttades till revisionsbyrån. Orsaken till denna förflyttning var icke att söka i någon minskning av personalbyråns arbetsuppgifter, vilka tvärtom utvisade en ständig stegring alltsedan byråns tillkomst, utan var att finna i det förhållandet att den notarie, byrån fått sig tilldelad, på grund av personliga egenskaper icke ansågs utgöra det tillskott i byråns arbetskrafter, som kunde fordras av en befattningshavare i nämnda tjänsteställning. Någon ersättare för denna tjänsteman har byrån icke erhållit, utan har personalen sedan dess bestått av byråinspektören och två kammarskrivare.

Att personalbyrån kunnat på ett tillfredsställande sätt fullgöra ålagda uppgifter, vilka merendels äro av synnerligen grannliga natur och vilkas behandling oftast icke utan berättigade anmärkningar kan uppskjutas, lärer vara beroende på följande omständigheter. Byråns inspekterande verksamhet, vilken såsom ovan anförts framhållits såsom en viktig del av byråns åliggande, har måst eftersättas och tillgängliga arbetskrafter hava i stället måst inriktas på fullgörande av byråns inre arbeten. Att byrån till sitt förfogande har personal, som tillhört byrån alltsedan dess tillblivelse, och denna personal förskaffat sig en ingående kännedom icke blott om arbetet inom byrån, utan även under fullgörandet av detta arbete erhållit en omfattande erfarenhet om förhållandena vid olika tullanstalter och därstädes tjänstgörande befattningshavare, torde likaledes hava bidragit till att byrån kunnat i stort sett fungera tillfredsställande utan den förstärkning i arbetskrafterna, som vid åtskilliga tillfällen eljest skulle hava varit ofrånkomlig.

Den fåtaliga personal, som varit tillgänglig å byrån, har icke medgivit genomförandet av någon bestämd arbetsfördelning. I stort sett har emellertid den yngre av kammarskrivarna fått förutom övriga arbetsuppgifter utföra de göromål, som tidigare handlagts av notarien, under det att den äldre kammarskrivaren fullgjort de mera kvalificerade arbeten, vilkas handläggning icke ansetts höra ankomma på byråinspektören eller av denne icke kunnat fullgöras vid sidan av övriga göromål.

Då emellertid den personal, som finnes tilldelad personalbyrån, icke längre är tillräcklig för sitt ändamål, har Kungl. Generaltullstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t med förslag till reglering av tullverkets utgiftsstaten för budgetåret 1936/1937 hemställt att å byrån måtte nyinrättas en tullkontrollörstjänst. I proposition till riksdagen den 21 februari 1936 angående anslag till tull-

verket för nämnda budgetår har visserligen Kungl. Maj:t beaktat behovet av en förstärkning av byråns arbetskrafter men utan någon närmare motivering ansett att det med förstärkningen avsedda syftet torde kunna vinnas genom att å byrån inrättades en ny kammarskrivarbefattning.

Under hänvisning till vad ovan framhållits angående göromålen och arbetsfördelningen på byrån ävensom med hänsyn till att byrån tidigare haft en tjänsteman i 21:a lönegraden till sitt förfogande måste det dock anses ofrånkomligt att en ändamålsenlig förstärkning av byråns personal endast kan åstadkommas genom tillskapande av en ny tjänst i 21:a lönegraden. Jämväl ur andra synpunkter skulle en sådan personalförstärkning innebära avsevärda fördelar. Byrån skulle nämligen härigenom tillföras en befattningshavare i grad mellan byrånspektörs och kammarskrivares, vilket i sin ordning skulle innebära, att de å byrån anställda kammarskrivarna kunde erhålla befordran inom byrån och denna sålunda fortfarande kunna tillgoda göra sig den erfarenhet dessa befattningshavare under avsevärd tid haft tillfälle att inhämta och som det vid ett eventuellt ombyte av personal skulle taga motsvarande tid för en nytillkommen befattningshavare att förvärva. Vidare skulle en befattningshavare i 21:a lönegraden, som vore väl införsatt i byråns arbetsuppgifter, under byrånspektörens inspektionsresor eller vid förfall för denne kunna uppehålla erforderlig kontinuitet i arbetet. Därjämte skulle det för byrån i organisatoriskt avseende vara synnerligen önskvärt, att jämte byrånspektören kunna disponera en befattningshavare i förmans tjänsteställning för den närmaste handledningen av övrig personal å byrån.

Vidare kan framhållas att personalbyråns nuvarande organisation, som sålunda ur olika synpunkter inneburit avsevärda olägenheter, icke kommer att förbättras genom utökande av personalen å byrån med en kammarskrivare. En jämförelse med personalorganisationen å Kungl. Generaltullstyrelsens byråer i övrigt — som närmare framgår av nedanstående tablå — understryker ytterligare den mindre lämpliga fördelningen i avseende å lönegrader av de i berörda proposition ifrågasatta befattningshavarna å personalbyrån.

Tablå utvisande antalet ordinarie befattningshavare i olika lönegrader (16:e och högre) å Generaltullstyrelsens byråer enligt Kungl. Maj:ts proposition angående tullverkets utgiftsstaten för budgetåret 1936/1937.

B y r å	L ö n e g r a d				
	28	26	24	21	16
Kanslibyrån.....	1	—	—	1	—
Personalbyrån.....	—	—	1	—	3
Kameralbyrån.....	—	—	2	5	4
Revisionsbyrån:					
Revisionsavdelningen.....	—	1	1	8	2
Statistiska avdelningen.....	—	1	—	3	—
Tullbehandlingsbyrån.....	—	1	4	3	3

En organisation av personalbyråns arbetskrafter enligt i propositionen framlagt förslag skulle förutsätta, att arbetsuppgifterna på personalbyrån vore av väsentligt enklare slag än på övriga byråer inom styrelsen, en åsikt, som dock enligt vad ovan anförts angående byråns arbetsuppgifter måste anses sakna allt fog. Behovet av en tullkontrollörstjänst på byrån kommer därför att ur olika synpunkter framstå såsom ett oavvisligt krav.